Landelijke visie

Hulpverlening Brandweer

BRANDWEER
Nederland

Landelijke visie

Hulpverlening Brandweer

Inhoudsopgave

Voorwoord		4
Samenvatting		5
Inleiding		6
1	Uitgangspunten	9
2	Hulpverlening in de praktijk	13
3	Aanbevelingen bij operationaliseren	19
4	Implementatie en beheer	20
Bijlage		22

Voorwoord

Voor u ligt onze visie op de kerntaak 'hulpverlening' van de brandweer. Collega's vanuit het gehele land hebben een bijdrage geleverd aan dit document, waarvoor mijn hartelijke dank. Mijn dankbaarheid gaat ook uit naar onze partners van binnen en buiten de veiligheidsketen die hebben meegewerkt aan de totstandkoming van dit document.

De visie doet recht aan de grote verscheidenheid van de kerntaak hulpverlening in Nederland, maar geeft ook een concretere invulling aan die taak. Zo is er een definitie van de kerntaak geformuleerd, die het mogelijk maakt om waar nodig te differentiëren, in overeenstemming met de risico's van het verzorgingsgebied van de regio's, maar zonder af te wijken van landelijk afgesproken beleid.

Deze visie biedt een praktisch en richtinggevend, maar niet vrijblijvend kader. Veiligheidsregio's worden geacht binnen dit kader de kerntaak hulpverlening in te richten om zo de uniformiteit in hulpverlening te waarborgen. Het beschreven kader is een ondergrens. Het staat veiligheidsregio's vrij om, afhankelijk van de lokale risico's, boven op deze ondergrens aanvullende maatregelen te nemen om deze risico's het hoofd te bieden.

'Deze visie biedt een praktisch en richtinggevend, maar niet vrijblijvend kader.'

De implementatie van dit kader kost tijd en geld. Eventuele organisatorische en materiele wijzigingen zijn afhankelijk van factoren zoals regelgeving, aanbestedingen, budget en capaciteit. Verwacht wordt dat veiligheidsregio's vier jaar tijd nodig hebben om de deze visie te implementeren. We bieden de veiligheidsregio's deze tijd met name om ze in staat te stellen de inkoop van kennis en materieel, in overeenstemming met de geldende aanbestedingsregels uit te voeren en te implementeren. Uiterlijk 1 januari 2025 zal dan elke veiligheidsregio conform deze visie werken.

Ik wens de regio's veel succes bij de implementatie.

Tijs van Lieshout,
Voorzitter Brandweer Nederland

Samenvatting

De Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) heeft de behoefte uitgesproken om breder te gaan ontwikkelen op het gebied van hulpverlening. Aansluitend bij de uitvoeringsagenda van Brandweer Nederland en de visies die inmiddels ontwikkeld zijn, onder andere op het brandweeroptreden bij brand en incidenten met gevaarlijke stoffen, maar ook op de wijze waarop we grootschalig optreden moeten inrichten, ontstond de behoefte om een landelijke visie op hulpverlening te ontwikkelen.

Er is in dit document bewust gekozen voor de benaming *hulpverlening* in plaats van *technische hulpverlening*. Technische hulpverlening wordt in het werkveld voornamelijk geassocieerd met de extractie van beknelde slachtoffers uit voertuigen, terwijl het taakgebied hulpverlening veel breder en gevarieerder is. Een eerste stap om de ontwikkeling van hulpverlening te concretiseren is het vormen van een eenduidige visie op wat hulpverlening precies behelst. Hiervoor is de volgende definitie opgesteld:

> *Hulpverlening bestaat uit noodzakelijke en/of urgente hulpvragen, niet zijnde brandbestrijding, incidenten met gevaarlijke stoffen en waterongevallen. Die specialistische kennis, vaardigheden, inzicht en/of materialen behoeven om de gezondheid, welzijn en aantasting van mens, dier & milieu en ontwrichting van het maatschappelijk belang tegen te gaan en/of de situatie terug te brengen naar een stabiele situatie. Waarbij de brandweer vanwege haar paraatheid, technische kennis en middelen de meest geschikte partij is. Wat resulteert in: technische hulpverlening, hulpverlening, dienstverlening en het bieden van een vangnet voor de maatschappij.*

De laatste zin van de definitie refereert naar de categorieën waarin deze definitie geoperationaliseerd kan worden. Om deze definitie concreet te maken voor de veiligheidsregio's is zij geoperationaliseerd in een hulpverleningspiramide. Deze beschrijft het operationele proces in vijf lagen, van onder naar boven: maatwerk, basisbrandweeroptreden, regionaal specialistisch optreden, grootschalig brandweeroptreden, landelijk specialistisch brandweer optreden en restrisico. De volgordelijkheid van de lagen kan afhankelijk van het incident opeenvolgend zijn of niet. Het systeem is flexibel en vraaggestuurd. Ook wordt in de hulpverleningspiramide de verhouding met externe expertise/middelen geduid. Deze middelen kunnen onafhankelijk van de laag worden ingezet.

Voor een succesvolle implementatie van de visie zijn er een aantal aandachtspunten. Allereerst is het van belang dat de visie omarmt wordt. Daarnaast is het belangrijk dat de visie wordt opgenomen in de les- en leerstof. Om adequate en eigentijdse les- en leerstof te kunnen ontwikkelen is het noodzakelijk dat er meer aandacht komt voor onderzoek op het gebied van hulpverlening. Tot slot is het van belang dat er een landelijk overlegorgaan wordt samengesteld. De onderwerpen met betrekking tot hulpverlening worden op dit moment weinig of niet op landelijk niveau behandeld, wat wel van belang is om samen middels een eenduidige visie te handelen.

De fase van implementeren zal volgen na behandeling van de visie door de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV). De implementatiefase wordt verder uitgewerkt in een implementatiedocument en zal actief worden ondersteund door het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV).

Inleiding

Het programma 'Samen werken aan grootschalig en specialistisch optreden Brandweer Nederland' (GBO-SO) geeft in opdracht van de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) invulling aan de doorontwikkeling van bovenregionaal brandweeroptreden. De verouderde beleidslijn van de brandweercompagnie en de opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties van 2007/2008 om te komen tot een nieuwe visie op bovenregionaal optreden, vormen hier de aanleiding toe.

Het beoogd effect van het programma is het intensiveren van samenwerking binnen de brandweer op verschillende schaalniveaus. Hierbij zijn de vier kerntaken van de brandweer richtinggevend, aangevuld met de organisatie van de logistiek ter ondersteuning. Binnen het programma GBO-SO is daartoe in een blauwdruk een aantal uitgangspunten opgesteld dat als basis dient voor de uitwerking van de landelijke samenwerking met betrekking tot grootschalig en specialistisch optreden:

- **Risicogericht**

De brandweer stuurt op risico's dankzij een landelijke (brandweer)risicokaart. Dit betekent dat er risicogericht gewerkt wordt, in plaats van aanbodgericht.

- **Samen**

De brandweer werkt samen als Brandweer Nederland. Door kennis en kunde te bundelen verhoogt de brandweer haar doelmatigheid en doelgerichtheid. De samenwerking russen regio's en verschillende disciplines zal zoveel mogelijk worden versterkt en ondersteund.

- **Slim**

De brandweer pakt GBO-SO slim aan. Doorontwikkeling en innovatie maken onderdeel uit van het model. Kennis delen en leren door te doen, zijn essentiële uitgangspunten.

- **Regie**

De RCDV stuurt op de doelen, gebaseerd op de risico's en stelt de middelen beschikbaar. Het programma GBO-SO biedt mogelijkheden en (financiële) middelen om de ingezette koers voor het professionaliseren van hulpverlening te continueren.

In de onderstaande tabel staat weergegeven hoe het programma GBO-SO zijn doelstellingen concretiseert:

Type plan	Schaalniveau	Doel
Programmaplan GBO-SO	Strategisch niveau **>** richten	Intensiveren van de landelijke samenwerking
Projectplan per 'specialisme'	Tactisch niveau **>** inrichten	Organiseren samenwerking op landelijk niveau (STH, NBB, IBGS, L&O)
Deelprojectplan per 'component'	Operationeel niveau **>** verrichten	Realiseren van componenten die invulling geven aan de samenwerking op landelijk niveau (STH, NBB, IBGS, L&O)

Tabel 1.1: Plannen en doelstellingen GBO-SO

Via het programma GBO-SO zijn afspraken gemaakt over interregionale samenwerking en worden de (bestuurlijk vastgestelde) specialismen uitgewerkt in visies en operationele structuren.

Aanleiding

De toename van het aantal hulpverleningsincidenten en het komen tot interregionale samenwerking kan worden bekrachtigd met een eenduidige visie. Om dit te bewerkstelligen is in 2018 een landelijk coördinator Hulpverlening aangesteld en is er een traject gestart om te komen tot een landelijke visie. De Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) heeft de behoefte uitgesproken om breder te gaan ontwikkelen op het gebied van hulpverlening. Aansluitend bij de uitvoeringsagenda van Brandweer Nederland en de visies die inmiddels ontwikkeld zijn, onder andere op het brandweeroptreden bij brand en incidenten met gevaarlijke stoffen, maar ook op de wijze waarop we grootschalig optreden inrichten (zie tabel 1.2), ontstond de behoefte om een landelijke visie op hulpverlening te ontwikkelen.

	Brand	**Hulpverlening**	**Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen**	**Waterongevallen**
Specialistisch optreden	Visie ontwikkeld	Landelijke visie hulpverlening brandweer	Visie ontwikkeld	Visie ontwikkeld
Grootschalig Brandweer-optreden				
Basis Brandweer-optreden				

Tabel 1.2 Samenhang landelijke visies

Doel

De doelstelling is om te komen tot een landelijke visie op hulpverlening voor de komende acht jaar. Door een dergelijke visie op te stellen, krijgen de regio's eenzelfde kijk op het thema, wat bijdraagt aan het kunnen bieden van zo goed mogelijke hulp richting de burger en aan een efficiënte inzet van mensen en middelen tijdens brandweeroptredens.

Onderzoeksopzet

Om de landelijke visie op hulpverlening op te stellen, is een projectteam gevormd. Dit projectteam heeft een kick-off georganiseerd in de vorm van een 24-uurs sessie. Deze sessie bestond uit twee dagen; vertegenwoordigers van de 25 veiligheidsregio's (uit ieder district twee), en van het IFV, Brandweeracademie, STH en diverse externe partijen, zoals USAR.NL, Rijkswaterstaat, GHOR en Ambulancezorg Nederland waren vertegenwoordigd. De vertegenwoordigers die aanwezig waren, bekleedden functies op alle niveaus in de organisatie. Deze verscheidenheid heeft bijgedragen aan het doel om door het opstellen van een visie een brug te slaan tussen verschillende niveaus: strategisch, tactisch en operationeel.

Tijdens de sessie werden de deelnemers meegenomen in het verleden, het heden en de toekomst van hulpverlening. In gezamenlijkheid is tijdens deze sessie een definitie bepaald en zijn eenduidige lijnen uitgezet voor een toekomstbeeld van hulpverlening.

Uit deze sessie is een kleinere werkgroep ontstaan die zich heeft ingezet om de visie verder uit te werken in de vorm van een concept-visie. Dit concept is vervolgens langs diverse gremia geweest ter review en op basis van de feedback is het vastgestelde visiedocument ontstaan. Dit document wordt ondersteund door alle lagen van de brandweerorganisatie.

Leeswijzer

Deze visie begint met een beschrijving van de uitgangspunten die eraan ten grondslag liggen (hoofdstuk 1). Vervolgens zal worden ingegaan op de praktische uitwerking van de visie (hoofdstuk 2). Hoofdstuk 3 en 4 zullen hier een verdiepingsslag aan geven. Zo zal er in hoofdstuk 3 worden ingegaan op de aandachtspunten bij de operationalisering en in hoofdstuk 4 wordt beschreven wat er van belang is voor de implementatie en het beheer van deze visie.

1 Uitgangspunten

1.1 Wettelijk kader HV

De Wet veiligheidsregio's (Wvr) geeft een omschrijving van 'brandweerzorg' en beschrijft de taken van de brandweer. Volgens de Wvr behoort tot 'brandweerzorg':

- het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;
- het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

Binnen deze laatste categorie bestaat in de wet- en regelgeving nauwelijks onderscheid tussen de taakafbakening van de andere kerntaken van de brandweer. Daarmee lijkt het erop neer te komen dat hulpverlening alles omvat waarbij er een gevaar is/dreigt voor mens en dier, en wat géén brand, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS) of bestrijding van waterongevallen (WO) betreft.

In deze voorliggende visie wordt gesproken over maatwerkeenheden, basiseenheden en specialistische eenheden. Een basiseenheid bestaat uit een bevelvoerder, chauffeur (tevens voertuigbediener) en twee ploegen van twee manschappen, conform het Besluit veiligheidsregio's, artikel 3.1.2. Bij een maatwerkeenheid wordt ervan uitgegaan dat deze gelijk of kleiner is dan een basiseenheid. Een specialistische eenheid is een eenheid die opgeleid is om specialistische werkzaamheden uit te voeren. Hierbij is de omvang van de eenheid afgestemd op de uit te voeren taak. Het bestuur van een veiligheidsregio kan besluiten tot een andere samenstelling van de basiseenheid, mits daarmee wordt voorzien in een gelijkwaardig niveau van brandweerzorg en geen afbreuk wordt gedaan aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel, conform het Besluit veiligheidsregio's, artikel 3.1.5.

Tot slot is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) per 1 januari 2020 in werking getreden. Deze wet zal invloed hebben op de bedrijfsvoering van de brandweer en met name op de wijze waarop vrijwilligers aangesteld worden. In deze visie trachten wij in te spelen op de gevolgen hiervan. Door het handhaven van maatwerkeenheden, basiseenheden en specialistische eenheden wordt taakdifferentiatie mogelijk gemaakt.

1.2 Vier kerntaken

Binnen de brandweer wordt onderscheid gemaakt tussen vier kerntaken: brandbestrijding, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS), bestrijding van waterongevallen (WO) en hulpverlening (HV). De taakgebieden brandbestrijding, IBGS en WO zijn op basis van hun eigenschappen redelijk afgebakend. Voor HV lijkt deze afbakening echter te ontbreken. Er bestaat geen omschrijving van wat HV is, anders dan voorbeelden van typen incidenten die daaronder vallen. Daarnaast worden de in eerste oogopslag vergelijkbare begrippen door elkaar gebruikt. Bij de totstandkoming van deze visie is er dan ook voor gekozen om een meer concrete definitie voor de kerntaak HV op te stellen. Omdat een duidelijke definitie het eenvoudiger maakt om te komen tot een heldere visie voor de komende acht jaar, is er dan ook voor gekozen om een meer concrete definitie voor de kerntaak HV op te stellen. Dit sluit echter niet uit dat er helemaal geen sprake meer is van overlap tussen de diverse taakgebieden.

Definitie HV
Hulpverlening bestaat uit noodzakelijke en/of urgente hulpvragen, niet zijnde brandbestrijding, incidenten met gevaarlijke stoffen en waterongevallen. Die specialistische kennis, vaardigheden, inzicht en/of materialen behoeven om de gezondheid, welzijn en aantasting van mens, dier en milieu en ontwrichting van het maatschappelijk belang tegen te gaan en/of de situatie terug te brengen naar een stabiele situatie. Waarbij de brandweer vanwege haar paraatheid, technische kennis en middelen de meest geschikte partij is. Wat resulteert in: technische hulpverlening, hulpverlening, dienstverlening en een vangnet voor de maatschappij.

Er is in dit document bewust gekozen voor de benaming *hulpverlening* in plaats van *technische hulpverlening*. Technische hulpverlening wordt in het werkveld voornamelijk geassocieerd met de extractie van beknelde slachtoffers uit voertuigen, terwijl het taakgebied hulpverlening veel breder is, en technische hulpverlening omvat.

1.3 Technische Hulpverlening (THV)

In de Wet veiligheidsregio's staat opgenomen dat het werk van de brandweer erop is gericht gevaar voor mens en dier te beperken en te bestrijden. Op het gebied van technische hulpverlening zijn dit vooral situaties waarbij mensen/dieren ingesloten, bekneld of vast zitten en geen mogelijkheid hebben om zich zelfstandig te bevrijden, terwijl er wel een noodzaak/urgentie is dat dit gebeurt. Daarnaast kan een bepaalde mate van verwonding een reden zijn om de brandweer te alarmeren, zonder dat er sprake is van een beknelling. De brandweer komt in deze situaties ter plaatse om de mensen/dieren te bevrijden en/of de situatie te stabiliseren, zodat een verergering van de situatie wordt voorkomen. Over het algemeen wordt daarbij gebruikgemaakt van bijzondere en/of specialistische gereedschappen en kennis.

1.4 Hulpverlening (HV) en dienstverlening (DV)

In principe kunnen alle werkzaamheden van de brandweer worden gezien als 'hulp- en dienstverlening', maar ook binnen de kerntaak 'hulpverlening' kan dit onderscheid worden gemaakt. De brandweer wordt regelmatig om hulp gevraagd in situaties anders dan brand, IBGS, WO en technische hulpverlening. In het geval van *hulpverlening* is daarbij sprake van (dreigend) (fysiek) gevaar, waarbij de brandweer de situatie moet veiligstellen of stabiliseren. Ook kunnen andere hulpdiensten de hulp van de brandweer inschakelen, omdat zij bijvoorbeeld de middelen niet hebben. Er bestaat dan de noodzaak dat de situatie zoals die op dat moment bestaat, wordt verholpen (urgentie). Voorbeelden zijn buitensluitingen waarbij kleine kinderen alleen in een woning aanwezig zijn of assistentie van ambulancepersoneel. Dit is dan ook een taak waaraan de brandweer uitvoering *moet* kunnen geven.

Er is sprake van *dienstverlening* wanneer er géén gevaar is voor mensen en/of dieren, maar deze(n) wel worden aangetast in hun leefomgeving. Dit kunnen situaties zijn waarbij zowel groepen als individuen (fysiek) worden belemmerd (zoals door omgevallen bomen over wegen en wateroverlast). Bij dit soort dienstverlening is er géén sprake van noodzaak/urgentie, en in feite zijn deze werkzaamheden dan ook geen wettelijke taak van de brandweer en kunnen – mogelijk – ook door een derde partij worden uitgevoerd. Het is dus een taak die de brandweer *kan*, maar niet moet uitvoeren.

1.5 Vangnet voor de maatschappij

De brandweer als 'vangnet voor de maatschappij' wordt als volgt gekenmerkt: als een burger niet (meer) weet bij wie hij/zij terecht in een bepaalde situatie of met een bepaald probleem, wordt vaak een beroep gedaan op de brandweer (en andere hulpdiensten). Dit gaat om situaties waarbij de persoon in zijn/haar leefomgeving wordt aangetast. De interventie van de brandweer is erop gericht de burger verder te helpen door de situatie te helpen beoordelen en indien nodig als intermediair op te treden tussen de burger en de instanties die in de te ondernemen vervolgstappen een rol spelen (zoals installatie- en reinigingsbedrijven). Dit 'vangnet' omvat de algemene inzetbaarheid van de brandweer in de maatschappij en kan verder gaan dan alleen incidenten op het gebied van hulpverlening. Optreden als vangnet is echter geen wettelijke taak.

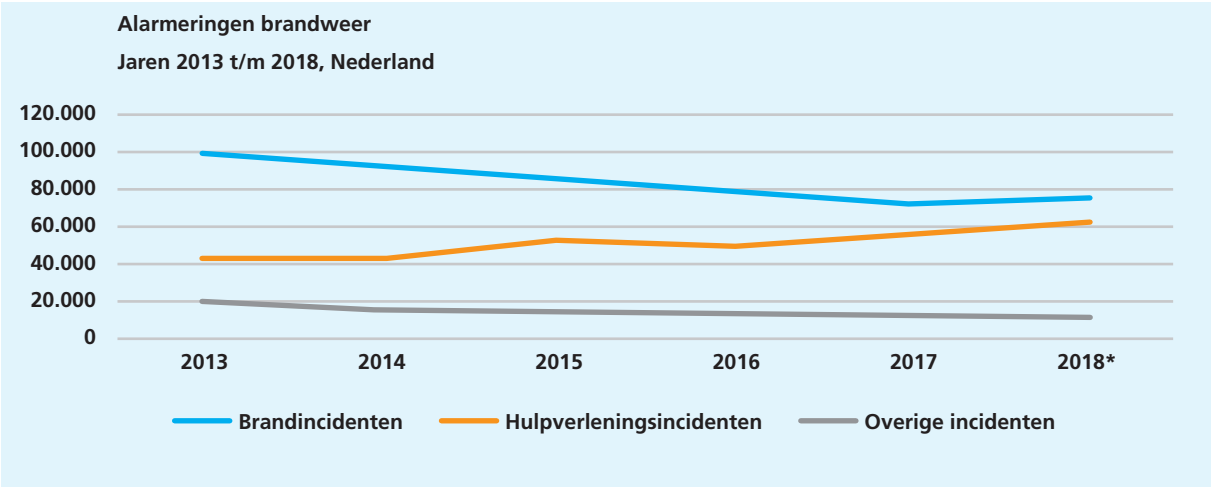
	Technische Hulpverlening	Hulpverlening	Dienstverlening	Vangnet maatschappij
	Primaire bedreiging betreft géén Brand, IBGS of WO			
Eigenschappen	– Personen/dieren zitten bekneld, ingesloten of vast. – Geen mogelijkheid om zichzelf daarbij te bevrijden. – Incidenten waarbij bijzonder/specialistische gereedschappen, kennis of handelingen nodig zijn. – Sprake van noodzaak/ urgentie dat situatie wordt opgelost.	– Personen worden aangetast in hun leefomgeving. – Er is sprake van (dreigend) (fysiek) gevaar. – Andere hulpdiensten schakelen de hulp van de brandweer in. – Er is sprake van noodzaak/urgentie (evt. ook spoed).	– Personen worden aangetast in hun leefomgeving. – *Géén* sprake van urgentie/noodzaak. – Binnen afzienbare tijd is géén redelijk alternatief voorhanden.	– Personen worden aangetast in hun leefomgeving. – *Géén* sprake van urgentie. – Burger weet niet waar hij/ zij terecht moet.
Taak brandweer	– Redden van mens en dier. – Beperken en bestrijden van gevaar voor mens en dieren (o.a. door die uit hun situatie bevrijden). – Stabiliseren van de situatie.	– Beperken en bestrijden van gevaar/verlenen van hulp (evt. schade-beperken). – Stabiliseren van de situatie.	– Verhelpen van de situatie, indien binnen afzienbare tijd géén redelijk alternatief voorhanden is.	– Burger verder helpen, door situatie te beoordelen – Indien nodig: treedt op als intermediair/ schakelt vervolginstanties in (of laat deze inschakelen).

Tabel 1.3 Eigenschappen en taken brandweer bij THV, HV, DV en Vangnet

1.6 Omvang hulpverleningstaak brandweer

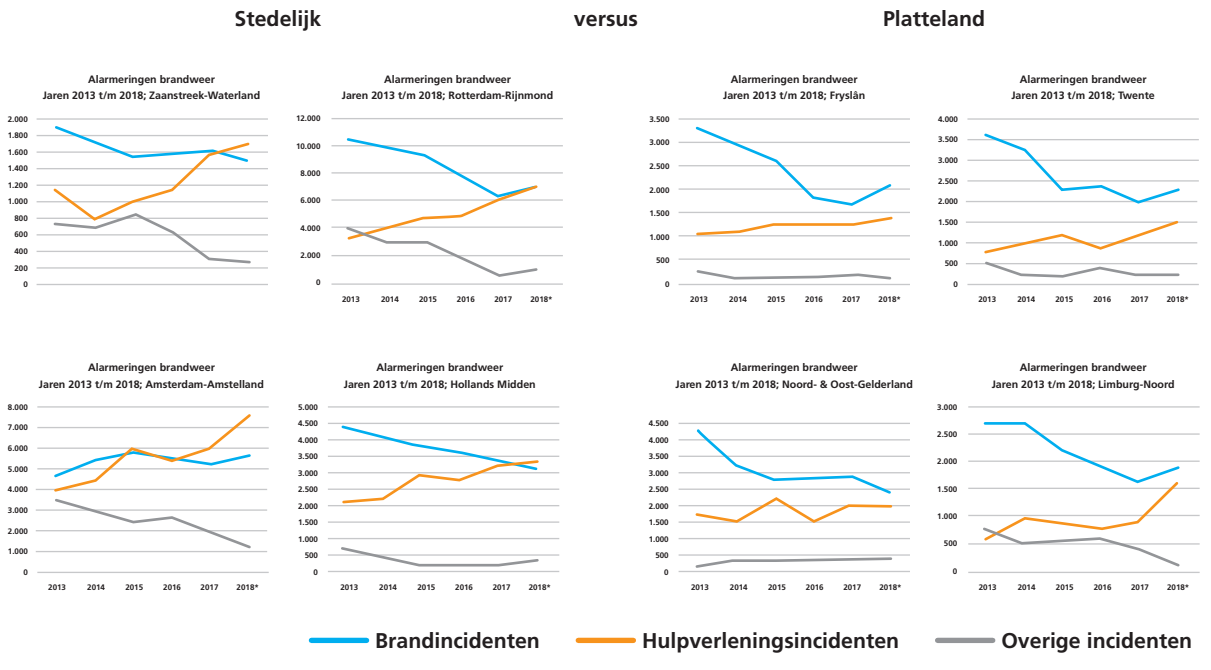
Om een beeld te krijgen van de omvang van de vier kerntaken is er gebruikgemaakt van gegevens van het CBS. In 2018 vonden ruim 75.000 brandincidenten plaats; daartegenover stonden ruim 62.000 hulpverleningsincidenten. Het aantal overige incidenten (incidenten waarbij gevaarlijke stoffen betrokken waren of sprake was van een waterongeval) lag op ruim 10.000.

De trend over de afgelopen vijf jaar is dat er een stijgende lijn zit in het aantal hulpverleningsincidenten en een dalende lijn in het aantal brandincidenten (zie afbeelding 1.1). Het aantal incidenten waarbij een hulpverleningsinzet vanuit de brandweer wordt verwacht, is dan ook gestegen. Tevens is de complexiteit van de inzetten toegenomen. Deze ontwikkeling toont zich met name sterk in de stedelijke gebieden. Uit de data blijkt dat daar het aantal hulpverleningsincidenten het aantal brandincidenten al voorbijgegaan is (zie afbeelding 1.2).

Afbeelding 1.1

Zowel in het stedelijk gebied als op het platteland is daarentegen wel dezelfde trend waar te nemen. Ook op het platteland is namelijk het aantal hulpverleningsincidenten aan het toenemen en als de trend zich doorzet, zal ook hier op termijn het aantal hulpverleningsincidenten groter zijn dan het aantal brandincidenten.

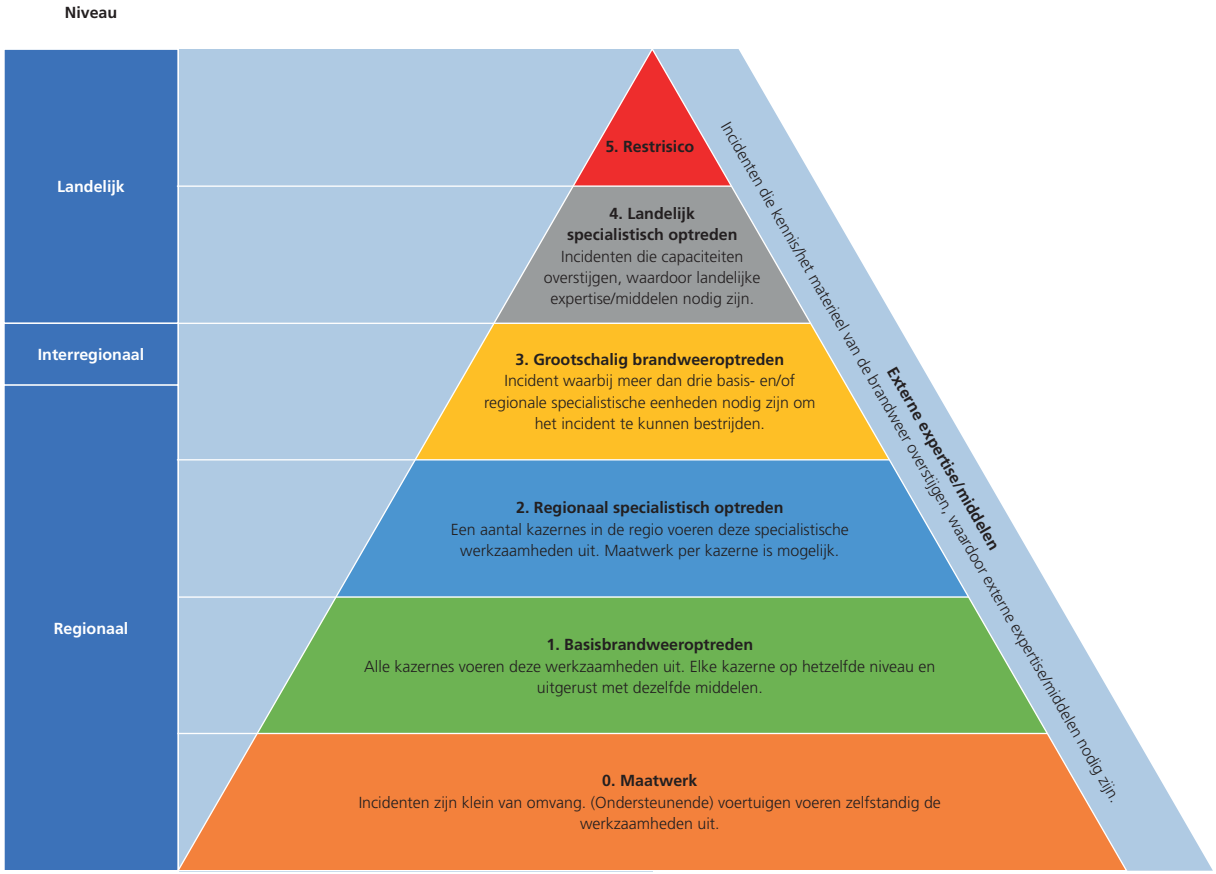

Afbeelding 1.2

2 Hulpverlening in de praktijk

Waar hoofdstuk 1 een definitie en omschrijving heeft gegeven van de kerntaak hulpverlening, gaat dit hoofdstuk in op de concrete toepassing van hulpverlening in de praktijk. De diverse stappen worden uitgewerkt aan de hand van de zogenaamde hulpverleningspiramide. Op deze manier worden de fases concreet gemaakt.

2.1 Hulpverleningspiramide

Afbeelding 2.1 Hulpverleningspiramide

Gelet op de grote diversiteit aan risico's per regio is ervoor gekozen om geen opkomsttijden te benoemen. Wel moet benadrukt worden dat er bij hulpverlening snel sprake is van een keten, mede door de betrokkenheid van andere hulpdiensten en derde partijen. Voorbeeld: als Ambulancezorg Nederland een tijd hanteert waar binnen een slachtoffer uiterlijk naar een ziekenhuis moet worden vervoerd, dan is het praktisch om dit te laten passen in de keten. Om de keten van hulpverlening goed te kunnen doorlopen is het raadzaam om per regio fases te benoemen waarmee de afhankelijk van de lagen beschreven wordt.

2.1.1 Laag 0 – Maatwerk – Zelfstandig optreden

Voor kleine incidenten waarbij sprake is van geen of beperkt gevaar en er geen slachtoffers zijn maar de brandweer wel nodig is, kan de meldkamer besluiten om op basis van regiospecifieke uitrukvoorstellen een kleinere eenheid dan de basiseenheid te sturen. Daarbij zijn de werkzaamheden van zodanige omvang dat deze kunnen worden verricht door en onder verantwoordelijkheid van de bemanning van de (maatwerk)eenheid. Het gaat bijvoorbeeld om het openen van een deur, het stoppen van een kleine waterlekkage of het schouwen van een voertuig waarin geen personen meer aanwezig zijn. Indien het incident toch groter of complexer is dan de mogelijkheden van de maatwerkeenheid, dan kan de basiseenheid (laag 1) alsnog ter plaatse komen.

De werkzaamheden binnen de laag 'Maatwerk' kunnen op hoofdlijnen als volgt worden beschreven:

- verkennen (o.a. op risico's voor hulpdiensten/omgeving)
- hand- en spandiensten verrichten
- eenvoudige stabilisatie en bevrijdingswerkzaamheden uitvoeren.

2.1.2 Laag 1 – Basisbrandweeroptreden

Veelvoorkomende incidenten worden afgehandeld met de basiseenheid (*laag 1 – Basisbrandweeroptreden*). De werkzaamheden van de basiseenheid kunnen als volgt worden beschreven:

- verkennen
- veiligstellen voor de omgeving
- start fixeren en stabiliseren
- enkelvoudige redding/bevrijding (toegang verschaffen, één slachtoffer, LPLHB)
- voorbereidingen ten behoeve van opkomende eenheden.

In de Wvr en haar onderliggende besluiten en regelingen wordt de basisbrandweerzorg beschreven. De basisbrandweerzorg organiseert een slagkracht tot een maximum van drie basiseenheden en één bijzonder voertuig onder leiding van een Officier van Dienst.

2.1.3 Laag 2 – Regionaal specialistisch optreden

Incidenten waarvoor specialistische kennis en/of middelen nodig zijn, worden verricht met de basiseenheid én een specialistische eenheid. In aanvulling op laag 1, kunnen de werkzaamheden binnen laag 2 als volgt worden beschreven:

- (verder) stabiliseren als vervolg op fixeren
- uitvoeren van reddings- en bevrijdingswerkzaamheden
- complexe redding/bevrijding.

Differentiatie binnen het specialisme

Net zoals laag 1, kent laag 2 een grote diversiteit van het soort incidenten dat binnen deze laag kan voorkomen. Van de bemensing van de specialistische eenheid wordt met betrekking tot de onderwerpen die bij deze incidenten spelen specialistische kennis- en expertise verwacht om de bestrijding veilig en effectief te kunnen uitvoeren.

Door de beschikbaarheid van deze aanvullende expertise kan ook een adviesfunctie op het gebied van HV worden ingericht, net zoals dat binnen de andere kerntaken wordt gedaan door middel van bijvoorbeeld een duikploegleider. Deze adviesfunctie kan een belangrijke rol naar het eigen brandweerpersoneel vervullen voorafgaand, tijdens en na

afloop van de incidentbestrijding. Regionale specialismen kunnen in bepaalde situaties ook interregionaal worden ingezet.

2.1.4 Laag 3 – Grootschalig brandweeroptreden

We spreken van grootschalig brandweeroptreden bij een inzet met meer dan drie basiseenheden.

In aanvulling op laag 2, kunnen de werkzaamheden binnen laag 3 als volgt worden beschreven.

- meervoudige redding/bevrijding
- continueren van gestarte reddings- en bevrijdingswerkzaamheden
- voorbereidingen treffen ten behoeve van de inzet van bijstand en/of externe expertise/middelen.

2.1.5 Laag 4 – Landelijk specialistisch brandweer optreden

Indien voor de te verrichten werkzaamheden naast de regionale expertise en middelen ook landelijk specialistische kennis/capaciteiten nodig zijn, is sprake van laag 4. Landelijke specialismen kunnen worden omschreven als: "landelijk georganiseerde eenheden, adviesgroepen en/of specifieke kennis die bij een incident kunnen worden ingezet"[1]. Er zijn binnen de brandweer in Nederland op dit moment vier landelijk specialismen: Specialisme Natuurbrandbeheersing, Specialisme Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen, Specialisme Logistiek & Ondersteuning en Specialisme Technische Hulpverlening. Deze kunnen worden opgeroepen voor incidenten waarbij bijzondere kennis, vaardigheden en materieel vereist zijn.

In aanvulling op laag 3, kunnen de werkzaamheden vanuit laag 4 daarom als volgt worden beschreven:

- ondersteunen van de gestarte werkzaamheden, met behulp van landelijke kennis/expertise en middelen.

2.1.6 Laag 5 – Restrisico

De hulpverleningspiramide geeft weer dat de brandweer in zo veel mogelijk gevallen in passende brandweerzorg voorziet. Er blijft echter altijd een resterend risico over. Dit betreft scenario's die we wel kunnen bedenken, maar die te omvangrijk zijn om zich op voor te bereiden, of scenario's waar de brandweer niet in staat is om zich op voor te bereiden en die het optreden van de brandweer overstijgen. De brandweer valt dan terug op de veerkracht van de eigen organisatie.
In dit document verstaan we dan ook onder restrisico:
"Bij een risicoanalyse een niet nader te definiëren, en veiligheidshalve nog aan te nemen resterend risico, na het elimineren respectievelijk in aanmerking nemen van alle denkbare gekwantificeerde risico's."

2.1.7 Externe expertise/middelen

Indien voor de te verrichten werkzaamheden externe capaciteiten nodig zijn, dan kan er in elke laag gebruikt worden gemaakt van externe expertise/middelen. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de calamiteitenbestrijdingsorganisatie van ProRail of USAR.NL, maar ook aan lokale/regionale organisaties zoals vervoersbedrijven, energiebedrijven, producenten enzovoort.

In alle lagen kunnen de werkzaamheden vanuit externe partijen als volgt worden beschreven:

- ondersteunen van de gestarte werkzaamheden met behulp van aanvullende externe kennis/expertise en middelen.

[1] *Doorontwikkeling grootschalig brandweeroptreden – Visie 2.0*

2.2 Overgangsfases naar de verschillende lagen

De ‘span of control’ van de brandweer is erg afhankelijk van de omstandigheden van een incident. Op het moment dat er bijvoorbeeld om landelijke/externe bijstand wordt gevraagd, zal altijd enige tijd verstrijken tussen het vragen en het ter plaatse komen van deze expertise en middelen, maar in die tussenliggende tijd zal nog steeds hulp verleend kunnen worden. Ter illustratie: een STH-team heeft een opkomsttijd van maximaal 90 minuten naar de incidentlocatie; tot de aankomst van dit team, kunnen de aanwezige eenheden:

- een verdere verkenning uitvoeren
- de locatie en omgeving veiligstellen door het afbakenen van een veilige perimeter
- waar mogelijk starten met stabiliseren en het redden van bereikbare slachtoffers
- de opkomende eenheden onderweg briefen over de situatie ter plaatse en de te verwachten inzet
- voorbereidingen treffen ten behoeve van de komst van de externe eenheden (wat dit inhoudt is afhankelijk van het incident; aanrijdend contact tussen de opkomende eenheden en de incidentlocatie kan dit proces versnellen)
- de situatie eventueel verder stabiliseren, al dan niet aangevuld met materiaal van particuliere bedrijven.

Overigens: zoals reeds vermeld, kunnen de beschreven lagen afhankelijk van het incident opeenvolgend zijn of niet. Het systeem is flexibel en vraaggestuurd. De volgordelijkheid van de lagen wordt hiernaast toegelicht aan de hand van een scenario waarin diverse lagen een rol spelen. Let op: dit betreft een voorbeeld ter illustratie.

2.3 Inzetmatrix

Een leidraad voor het operationele handelingsperspectief vanuit Brandweer Nederland bij HV-incidenten ziet er samengevat uit als op pagina 18

Een explosie in een appartementencomplex

De meldkamer krijgt melding van een explosie in een appartementencomplex. De eerste basiseenheden (laag 1) worden gealarmeerd en gaan naar het incident. Bij aankomst starten de basiseenheden met de verkenning. Zij constateren dat een deel van het pand is ingestort en dat er diverse kleine brandjes zijn ontstaan. Volgens omstanders worden er meerdere personen vermist. Gezien de omvang van het incident schalen de basiseenheden direct op naar groot incident en GRIP-1. De meldkamer alarmeert aanvullend de regionale specialistische eenheden (laag 2). Deze eenheden komen kort na de basiseenheden ter plaatse en ondersteunen de basiseenheden bij het verder stabiliseren en starten met de complexere reddingen/bevrijdingen.

Om met behulp van een luchtverkenning snel een compleet beeld te kunnen maken, wordt een drone-team gealarmeerd (laag 4). De basiseenheden richten zich verder op het veiligstellen van de locatie en de omgeving door het afbakenen van een werkgebied. Er wordt een start gemaakt met de stabilisatie en het redden van bereikbare slachtoffers. Tot slot bereiden ze de komst van opkomende eenheden voor door een verdere verkenning uit te voeren en de aanrijdende eenheden te briefen over de taak die hen te wachten staat. De Officier van Dienst constateert dat met het huidige potentieel niet alle slachtoffers bereikt kunnen worden door een tekort aan specialistisch materiaal. Hij laat het landelijke Specialisme Technische Hulpverlening alarmeren (laag 4). Eenmaal ter plaatse ondersteunt het STH de gestarte reddings- en bevrijdingswerkzaamheden met behulp van landelijke kennis/expertise en middelen. In de mobiele commandopost bekijken en analyseren de hulpverleners de beelden van de drone. De teamleider STH en de gezagvoerder van de drone adviseren en ondersteunen de Taakcommandant van de brandweer bij het verder uitwerken van het reddingsplan.

In verband met het vermoeden dat er personen onder het puin liggen en het slachtofferbeeld nog incompleet is, adviseert de teamleider STH om de speurhonden van USAR.NL, bijgestaan door een Teamleader van USAR.NL te alarmeren (laag Externe expertise/middelen). Zowel STH als USAR.NL hebben een specifieke taak bij instortingen. Daarnaast wordt een beroep gedaan op de structural engineer van USAR.NL (laag Externe expertise/middelen). Deze geeft advies over te gebruiken materialen, de grondsoort en het krachtenspel dat hierop wordt uitgeoefend.

Na een inzet van meerdere uren wordt door samenwerking tussen alle lagen het laatste slachtoffer levend uit het pand gered. Hierna maken de speurhonden van USAR.NL (laag Externe expertise/middelen) nog een laatste zoekslag door het ingestorte pand om er zeker van te zijn dat er geen slachtoffers meer onder het puin liggen.

Verslaglegging, analyse en evaluatie vinden plaats in de dagen direct na de inzet. Hierin spelen alle betrokken eenheden een rol. Samen met medewerkers van brand-/incidentonderzoek en vakbekwaamheid worden ervaringen getoetst aan procedures. Zo kunnen zij samen processen verbeteren. Vanzelfsprekend krijgen alle betrokken eenheden de uitkomsten teruggekoppeld en wordt deze kennis breed gedeeld.

Taakverdeling	Taak	Mens	Kennis/Expertise	Middelen/ Materieel	Eigenschappen incident (primair)
0. Maatwerk Maatwerkeenheid	• Verkennen • Hand- en spandiensten • Eenvoudige stabilisatie/ bevrijdingswerkzaamheden	Incident is af te handelen met een beperkt aantal personen.	Specialistische kennis- en vaardigheden benodigd.	Beperkte gereedschappen nodig die afgestemd zijn op het maatwerkpakket.	• Personen worden aangetast in hun leefomgeving. • Géén sprake van urgentie/noodzaak. • Binnen afzienbare tijd is géén redelijk alternatief voorhanden. • Burger weet niet waar hij/zij terecht moet.
1. Basis brandweeroptreden Basiseenheid	• Verkennen • Veiligstellen voor omgeving • Start stabiliseren • Enkelvoudige redding/bevrijding toegang verschaffen, 1 slachtoffer, LPLHB) • Voorbereidingen t.b.v. opkomende eenheden	Incident is af te handelen met de bemensing van de basiseenheid.	Basisopleiding MS/BV.	Incidenten zijn af te handelen met de bepakking van een basiseenheid.	• Personen worden aangetast in hun leefomgeving. • Er is sprake van (dreigend) (fysiek) gevaar / andere hulpdiensten schakelen de hulp van de brandweer in. • Er is sprake van noodzaak/urgentie (evt. ook spoed).
2. Regionaal specialistisch optreden Specialistische eenheid	• (Verder) stabiliseren als vervolg op fixeren • Uitvoeren reddings- en bevrijdingswerkzaamheden • Complexe redding/bevrijding	Incident is af te handelen met bemensing van de basiseenheid in samenwerking met een specialistische eenheid.	Specialistische kennis en -vaardigheden van systemen, gereedschappen en bevrijdings- en stabilisatietechnieken zijn nodig.	Specialistische middelen zijn nodig.	De eigenschappen zoals hierboven beschreven, inclusief: • Personen/dieren zitten bekneld, ingesloten of vast. • Geen mogelijkheid om zichzelf daarbij te bevrijden. • Of er is sprake van incidenten waarbij bijzonder/specialistische gereedschappen, kennis of handelingen nodig zijn. • Sprake van noodzaak/urgentie dat situatie wordt opgelost.
3. Grootschalig brandweeroptreden Basis- & regionale specialistische eenheden	• Meervoudige redding/bevrijding • Continueren van gestarte reddings- en bevrijdingswerkzaamheden • Voorbereidingen t.b.v. inzet externe expertise/middelen	Groot aantal personen is nodig voor de (continuering van de) incidentbestrijding.	Zie 2. Regionaal specialistisch optreden.	Specialistische middelen zijn nodig.	Alle eigenschappen zoals hierboven beschreven, daarnaast is er sprake van een meervoudig en/of (zeer) complex incident dat lang duurt en grootschalige inzet vereist.
4. Landelijk specialistisch optreden	Ondersteunen van de gestarte reddings- en bevrijdingswerkzaamheden, met behulp van landelijke kennis/expertise en middelen	*Landelijke* capaciteiten zijn nodig voor incidentbestrijding.	Specifieke *landelijke* kennis is nodig.	Specifieke landelijke middelen zijn nodig.	Alle eigenschappen zoals hierboven beschreven, daarnaast is er sprake van een meervoudig en/of (zeer) complex incident dat landelijke expertise en of middelen vereist.
Externe expertise/ middelen	Ondersteunen van de gestarte reddings- en bevrijdingswerkzaamheden, met behulp van externe kennis/expertise en middelen	*Externe* capaciteiten zijn nodig.	Specifieke *externe* kennis is nodig.	Specifieke *externe* middelen zijn nodig.	Binnen eigen organisatie zijn geen beschikbare kennis, vaardigheid en/of materiaal of de verantwoordelijkheid gaat verder dan die van de brandweer.

3 Aanbevelingen bij operationaliseren

3.1 Les- en leerstof

Om deze visie te kunnen praktiseren is het van belang dat de inhoud worden verwerkt in les- en leerstof. De vraag of de huidige methodes die worden gedoceerd in de opleidingen nog aansluiten bij de handelingen in de praktijk komt steeds meer naar voren. Om aanpassingen door te kunnen voeren hanteert de Brandweeracademie een cyclus van acht jaar. Iedere acht jaar kan de huidige les- en leerstof indien nodig worden aangepast en bijgesteld. De Brandweeracademie is vanaf het begin betrokken geweest bij het opstellen van deze visie en nu zullen de gesprekken met de Brandweeracademie voortgezet moeten worden om te bepalen wat er aangepast moet worden.

3.2 Onderzoek

Om adequate en eigentijdse les- en leerstof te kunnen ontwikkelen is het van belang dat er meer aandacht komt voor onderzoek op het gebied van hulpverlening. Op dit moment wordt er met name onderzoek gedaan op het terrein van branden. Wat betreft branden is er door de jaren heen een cultuur ontstaan waarbij van incidenten geleerd wordt en de kennis met elkaar gedeeld. Mede door het toenemend aantal incidenten is het van belang dat deze zelfde cultuur ook voor hulpverlening ontwikkeld wordt. Zodoende kan vanuit de praktijk ook beter worden bepaald waar de wensen en behoeften liggen.

3.3 Landelijk overlegorgaan

Aansluitend bij de behoefte naar onderzoek is het ontbreken van een landelijk overlegorgaan op het gebied van hulpverlening iets wat op de korte termijn aangepakt zou moeten worden. In de werkwijze met landelijke vakgroepen en netwerken die Brandweer Nederland en het IFV als kenniscentrum van Nederland hanteren, ontbreekt er een vakgroep dan wel landelijk netwerk voor onderwerpen die te maken hebben met hulpverlening. Door het opzetten van een landelijk netwerk kunnen problemen die grootschaliger zijn dan binnen de eigen regio worden geadresseerd en opgepakt. Brandweer Nederland en het IFV fungeren hierbij als linking-pins en onderzoekscentra. Zij centraliseren verschillende vormen van kennis en kunnen deze gevraagd en/of ongevraagd met elkaar verbinden Dit doen zij ten behoeve van bestuurders, hulpdiensten (brandweer, politie, ambulancezorg/GHOR) en gemeentelijke diensten, maar ook voor alle andere actoren die tijdens een incident een rol kunnen spelen.

De vakgroep Hulpverlening heeft de volgende verantwoordelijkheden:

- een verbinder zijn op het gebied van hulpverlening
- monitoren en ondersteunen bij de implementatie van de visie HV
- landelijke ontwikkelingen signaleren en alloceren
- verzamelen, bundelen en uitbreiden van kennis op het gebied van hulpverlening door het doen van (wetenschappelijk) onderzoek
- informatie, ervaringen en evaluaties uitwisselen tussen de diverse regio's
- een gezamenlijke strategie bedenken ten aanzien van de ontwikkelingen die gaande zijn op het gebied van hulpverlening.

4 Implementatie en beheer

Na behandeling van de visie door de RCDV volgen nog twee fases: de implementatie- en beheerfase. Hieronder is op hoofdlijnen aangegeven welke zaken daarin verder worden uitgewerkt. Het streven is om in nauwe samenspraak met de regio's de implementatie- en beheerfase verder uit te werken in een implementatie- en beheersdocument, om elkaars best practices te gebruiken en maximale ondersteuning te geven door reeds ontwikkelde of te ontwikkelen producten aan te bieden vanuit het IFV.

4.1 Implementatie

Belangrijk bij de implementatie is dat de regio's zelf verantwoordelijk zijn en blijven voor de inrichting van hun diensten op het gebied van hulpverlening en daarmee ook eigenaarschap houden over de implementatie. Het IFV zal vanuit zijn rol ondersteuning hierbij bieden in de vorm van:

- het organiseren van bijeenkomsten waar tekst en uitleg wordt gegeven over het belang van deze visie en de werkwijze bij het uitvoeren ervan
- het voorbereiden van presentaties, animaties en andere media-uitingen die regio's kunnen gebruiken bij verdere implementatie
- het bieden van ondersteuning bij operationele voorbereiding
- het bieden van ondersteuning met betrekking tot vakbekwaam worden, bijvoorbeeld door aan te sluiten bij overleggen met hoofden vakbekwaamheid, door het aanbieden van voorbeeldoefeningen, het aanbieden van korte filmpjes, enzovoort.

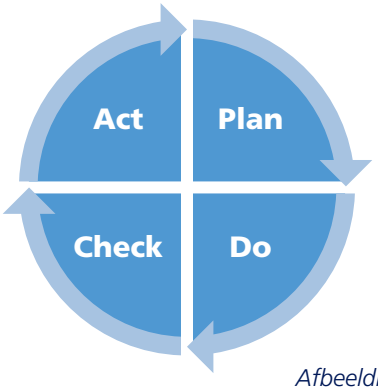
De start van de implementatiefase wordt vormgegeven door het gesprek aan te gaan met de regio's. De eerste stap hierin is al gezet door bij de aanloop naar de ontwikkeling van de visie alle regio's te bezoeken, in gesprek te gaan en een eerste schets te maken van de manier waarop hulpverlening op dit moment is geregeld in de diverse regio's. Bij de implementatiefase zal de focus met name liggen op de volgende hoofdvraag en bijbehorende deelvragen:

Wat heeft jouw regio nodig om de visie Hulpverlening te implementeren en op welke wijze kunnen we dat in gezamenlijkheid doen?

- Wat zijn binnen jouw regio de HV-incidenten en de risico's?
- Wat is het handelingsperspectief om deze incidenten en risico's het hoofd te bieden?
- Hoe organiseren we de omgang met ontwikkelingen en nieuwe risico's, passend binnen de context van de visie?
- Welke structuur is nodig om dit mogelijk te maken, passend binnen context van de visie en passend binnen de structuur van GBO?

4.2 Beheer

De beheerfase volgt na de implementatie en is gericht op het borgen van ervaringen opgedaan in de implementatiefase en tijdens daadwerkelijke incidenten. Te denken valt aan het opzetten van een evaluatie, waarbij gebruik wordt gemaakt van de PDCA-cyclus (zie afbeelding 4.1), eventueel aangevuld met nader onderzoek.

Afbeelding 4.1

Het evalueren van incidenten waarbij sprake is van hulpverlening moet eenzelfde urgentie krijgen als het evalueren van branden. Het evalueren zou in nauwe samenspraak moeten geschieden met de betrokken veiligheidsregio's. Ervaringen moeten worden uitgewisseld en de evaluatieprocessen die de veiligheidsregio hanteert moeten besproken worden. Een incident zal worden geëvalueerd, waarna eventueel het herijken van de visie nodig is op basis van opgedane ervaringen, veranderingen in de omgeving of andere technische oplossingen of vraagstukken uit de samenleving. Uitgangspunt hierbij is wel om over een langere termijn de analyses en uitkomsten van de evaluaties te bekijken vóórdat de visie wordt herzien. Hiermee zal er bestendigheid in optreden zijn en wordt voorkomen dat de uitzondering de regel wordt.

Bijlage

Hieronder staat een overzicht dat inzicht geeft in de wijze waarop mogelijk invulling kan worden gegeven aan de hulpverleningspiramide. Het overzicht geeft een *indicatie* van de verschillende soorten incidenten die in een veiligheidsregio kunnen voorkomen, ingedeeld naar de verschillende lagen van de hulpverleningspiramide. Dit overzicht is niet opgesteld om een volledig overzicht te geven van alle mogelijke HV-incidenten. Aanvullingen op dit overzicht zijn daarom mogelijk. Daarnaast kan het voor bepaalde incidenten ook afhankelijk zijn van de omstandigheden of een incident als hulpverlening getypeerd kan worden.

Soort incident	Vervoer – Weg	Vervoer – Water	Vervoer – Spoor	Luchtvaart	Gebouwen – Objecten	Omgeving
Incidenten	• Reinigen wegdek etc. • Wegvervoer, afgevallen lading • Indammen/adsorptie gelekte vloeistoffen • Ongeval – beoordelen situatie • Beknelling licht (vb. fiets) • Beknelling zwaar – (vb. personenvoertuig) • Beknelling zwaar – bussen, vrachtwagen, machines, etc. • Beknelling gepantserde voertuigen	• Aanvaring met schip • Zinken woonboot • Assisteren duikincidenten – bergen en/of stabiliseren van voertuig/ob-jecten • Kleine dieren te water/ vast in ijs • Grote dieren te water/ diepte	• Hersporen trams • Schakelen bovenleiding tram • Railincidenten (aanrijding voertuig (licht/zwaar/ander railvoertuig) • Aanrijding persoon	• Luchtvaart-ongeval/ beknelling klein (vb. drone) • Luchtvaart-ongeval/ beknelling groot (vb. vliegtuig(je)/-defensie)	• Liftopsluiting • Buitensluiting • Insluiting (niet bekneld) • Instorting (gebouw/constructie/ inrichting) • Redding/bevrijding (hoogte/diepte) • Beknelling licht (vb. speelrek) • Beknelling zwaar/industrie (o.a. machines) • Kleine dieren op hoogte • Beknelde/opgesloten kleine dieren • Beknelde/opgesloten grote dieren • Storm- en natuurschade (vb. losse gevelpanelen, dakplaten, zonnepanelen/etc.) • Gladheid/ sneeuwval • Wateroverlast • Lekkage vloeistoffen/absorptie • Tilassistentie (licht/zwaar) • Afhijsen patiënt (licht/zwaar) • Creëren toegang tot (beveiligde) objecten (deuren/gebouwen) • Bezitsaantasting (diefstal, inbraak, vernieling) • Verontreiniging • Afschakelen nutsvoorzieningen/elektra (straat) • In kaart brengen consequenties uitval nutsvoorziening (vb. tijdens koude periode) • Gaslekkage • Vreemde lucht	• Loslopende dieren • Begeleiden dieren bij brand • Gladheid/sneeuwval • Omgevallen bomen • Wateroverlast • Veiligheid en OO (geweld, overval, verdachte situatie) • Zelfdoding – beoordelen/assistentie politie • Afschermen plaats incident • Verlichting plaatsen • Dienst aan derden • Verwijderen objecten (vb. SEH) • Gaslekkage • Vreemde lucht
0. Maatwerk Maatwerk-eenheid	• Aanrijding/ongeval: verkennen, voertuigen veiligstellen, advies, kleine hand- en spandiensten	• Assistentie bergen objecten	• Verkennen, hand- en spandiensten, advies	• Verkennen, hand- en spandiensten, advies	• Verkennen (evt. m.b.v. meting), hand- en spandiensten, advies • Kleine dieren op hoogte bevrijden • Kleine wateroverlast: verkennen, toetreden, kleine lekkages stoppen, verhelpen m.b.v. waterstofzuiger, dompelpomp • Kleine stormschade op maaiveld (HV) • Beperken effecten uitval nutsvoorziening (vb. tijdelijke aggregaat plaatsen)	• Verkennen (evt. m.b.v. meting), hand- en spandiensten, advies • (Preventieve) gladheidsbestrijding (strooien/adsorptie) • Verwijderen objecten (vb. SEH)

Soort incident	Vervoer – Weg	Vervoer – Water	Vervoer – Spoor	Luchtvaart	Gebouwen – Objecten	Omgeving
Laag 1 Basiseenheid	• Uitvoeren reddingswerkzaamheden bij lichte beknelling (vb. fiets) • Verkennen van situatie en fixeren/stabiliseren met middelen TS (personen voertuig/ vrachtwagen) • Veiligstellen (voertuig/ omgeving) • Personenvoertuig op 4 wielen toegang verschaffen (conventionele voertuigen) • Hand- en spandiensten (o.a. reinigen wegdek, afgevallen lading, andere hulpdiensten, etc.) • Werkzaamheden evt. op advies HV • LPLHB/ELS	• Stabiliseren (woon)schip • Leegpompen woonboot • Vastleggen boot • Op de kant helpen van kleine dieren te water • Voorbereidende werkzaamheden/ stabiliseren t.b.v. grote dieren te water.	• Hand- en spandiensten • Assistentie verlenen bij veiligstellen traject/ railvoertuig (afstand houden, schakelen bovenleiding) • LPLHB/ELS	• Hand- en spandiensten • Assistentie verlenen bij veiligstellen object • LPLHB/ELS	• Verkennen situatie (evt. m.b.v. meting) • Verhelpen liftopsluiting • Verhelpen buitensluiting (spoed) • Verhelpen insluiting niet bekneld (spoed) • Instorting: verkennen, omgeving veiligstellen, grijpredding, opschalen • Instorting: hand- en spandiensten, ondersteunen van stabilisatie-werkzaamheden • Verhelpen lichte beknellingen • Ondersteuning bij beknelling in machines/ met objecten • TS: mensen/dieren op hoogte (m.b.v. ladder) • Afhijsen patiënt (licht: tot 120 kg) • Bevrijden van beknelde/opgesloten kleine dieren • Voorbereidende werkzaamheden/ stabiliseren t.b.v. beknelde/opgesloten/grote dieren. • Storm- en natuurschade gebouwen (veiligstellen/ stabiliseren) • Wateroverlast in gebouwen: wateroverlast stoppen/ schade-beperken • Verhelpen gevaarlijke situaties bij sneeuwval • Tilassistentie (licht/zwaar) • Alle assistentie (hulp)diensten m.b.v. TS bepakking/handjes • Stabiliseren gaslekkage. • Uitbreiding (gas)gevaar beperken (vb. ventilatie) • Afschakelen nutsvoorziening • LPLHB/ELS	• Verkennen situatie (evt. m.b.v. meting) • Vangen loslopende dieren • Begeleiding dieren bij brand • (Preventieve) gladheidsbestrijding (strooien/adsorptie) • Verhelpen gevaarlijke situaties bij sneeuwval • Omgevallen bomen (stabiliseren, verkennen, veiligstellen, indien mogelijk verwijderen) • Alle assistentie (hulp) diensten m.b.v. TS bepakking/handjes • Stabiliseren gaslekkage. • Uitbreiding gevaar beperken (vb. waterscherm)

Soort incident	Vervoer – Weg	Vervoer – Water	Vervoer – Spoor	Luchtvaart	Gebouwen – Objecten	Omgeving
Laag 2 Specialis-tische eenheid	• Alles wat beperkt blijft tot 2 'klussen' (vb. stabiliseren voertuig en bevrijden van 1 slachtoffer) • Personenvoertuig: alles meer/andere positie/ andere werkzaamheden dan laag 1 = HV erbij. • Uitvoeren stabilisatie + reddingswerkzaam-heden bij andere voertuigen/ machines. • Pantser (HV+) • Vrachtwagenincident: 1e HV vraagt 2e HV extra	• Leegpompen woonboot • Redden van grote dieren te water (o.a. gierkelder)	• Veiligstellen railtraject (lightrail) – schakelen (i.v.m. middelen) • Heffen van voertuigen • Aanrijding/beknellingen voertuigen i.c.m. rails.	• Toegang verschaffen tot vliegtuig • Slachtoffers bevrijden • Indien nodig stabiliseren m.b.v. speciale middelen • Werken op hoogte (platforms)	• Oplossen beknelling zwaar of waarbij specifieke kennis en/of gereedschappen nodig zijn • Instorting: stabiliseren tot omvang latei/kozijn per HV • Bevrijdingswerkzaamheden bij instorting (waarbij slachtoffers gelokaliseerd zijn) • Uitvoeren stabilisatie + reddingswerkzaamheden bij andere voertuigen/machines. • Sloop- en breekwerkzaamheden • Leveren van expertise/ervaring/middelen bij beknelling in machines. • Hoogte/diepte redding o.a. Yates Spec Pak (blokken havenhoofd/kruipruimtes) • Redden van grote dieren in diepte (o.a. gierkelder) • Beknelling/opsluiting/insluiting grote dieren verhelpen • Wateroverlast (meer handjes/publiek terrein) • Stormschade gebouwen/objecten op hoogte (groter) • Assistentie hulpdiensten m.b.v. speciale gereedschappen/materieel (vb. springkussen, brancarddrager) • Afdichten (gas)lekkages • Wegnemen gevaarlijke concentraties gas, m.b.v. specialistische middelen	• Gevaarlijke situatie wegnemen bij omgevallen bomen (> TS mogelijkheden) • Afschermen plaats incident (tent, schermen) • Plaatsen verlichting (klein) • Assistentie hulpdiensten m.b.v. speciale gereedschappen/ materieel (vb. springkussen, brancarddrager) • Afdichten (gas)lekkages • Wegnemen gevaarlijke concentraties gas, m.b.v. specialistische middelen
Laag 3 Basis- & specialis-tische eenheden	• Fixeren/stabiliseren (zware) lasten m.b.v. hijswerkzaamheden/ lieren • Alles meer dan 2 'klussen' (vb. beknelling 2 slachtoffers in 2 voertuigen)	• Heffen zware lasten (indien dit valt binnen werkzaamheden BRW) • Grote afstanden overbruggen > 10 m.)	• Hersporen trams	• Zie laag 2 • Berging/verplaat-sing (zware) objecten	• Meer van laag 2 • Mensen/dieren van (grote) hoogte of diepte (tanks/ruimten) • Heffen van zware lasten • Wateroverlast (meer handjes/speciaal materieel, o.a. DPU) • Afhijsen patiënt (zwaar > 120 kg) • Calamiteitenbak (slachtoffer transport, etc.)	• Stormsschade/ omgevallen boom / zware lasten (fixeren, stabiliseren, verplaatsen) • Plaatsen verlichting (groot – verlichtingsbak)
Laag 4	• Indien incident in omvang regionale capaciteit overstijgt • Externe kennis over voertuigontwikkelingen	• Externe expertise bij aanvaring schip/schip in de problemen (zonder slachtoffers)	• Aarden 1500V – 25kV • Heffen NS • Complexe spoorincidenten waarbij slachtoffers moeten worden gered en regionale middelen ontoereikend zijn	• Externe expertise/ materieel t.b.v. luchtvaart	• Instorting zonder slachtoffers: verkennen brandweer • Instorting: STH en/of USAR.NL – zoek- en reddingswerkzaamheden bij ingesloten/ beknelde personen/dieren • Hoogte/diepte redding	• Wateroverlast groot (RWS, Hoogheemraadschap, etc.)

Deelnemers

De Visie Hulpverlening is behandeld door de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio en opgesteld door de deelnemers aan de 24-uurs sessie en de werkgroep visie HV.

Deelnemers onderzoek en bezoeken Veiligheidsregio's, inclusief de deelnemers aan 24-uurs sessie (lichtblauw)

VR Groningen	Martijn Wevers	District Noord 3
VR Fryslân	Peter Zijlstra	District Noord 3
VR Drenthe	Sander Bosma	District Noord 3
VR IJsselland	Jan Roo	District Oost 5
VR Twente	Richard Hassink	District Oost 5
VR Noord- & Oost-Gelderland	Christiaan Velthausz	District Oost 5
VR Gelderland Midden	Chris Lems	District Oost 5
VR Gelderland-Zuid	Paul Meuwsen	District Oost 5
VR Utrecht	Ronald Sonnevelt	District Midden
VR Gooi- & Vechtstreek	Michiel Verbree	District Midden
VR Flevoland	Robert Raben	District Midden
VR Noord-Holland Noord	Patrick Grim	District Noord-West 4
VR Zaanstreek-Waterland	Herman Meijer	District Noord-West 4
VR Kennemerland	Sander Boon	District Noord-West 4
VR Amsterdam-Amstelland	Mark Smit	District Noord-West 4
VR Haaglanden	Mike van Velzen	District Zuid-West
VR Hollands-Midden	Remko Hulsebosch	District Zuid-West
VR Rotterdam-Rijnmond	Bas Pronk	District Zuid-West
VR Zuid-Holland Zuid	Stefan Wenink	District Zuid-West
VR Zeeland	Gerard Teunissen	District Zuid 6
VR Midden- & West Brabant	Ronald Blokpoel	District Zuid 6
VR Brabant-Noord	Harry Eijkemans	District Zuid 6
VR Brabant Zuid-Oost	Tom van Dooren	District Zuid 6
VR Limburg-Noord	Sraar Theeuwen	District Zuid 6
VR Zuid-Limburg	Wim Plug	District Zuid 6

Deelnemers aan de 24-uurs-sessie

Deelnemers

VR Gelderland-Zuid	Wil-Jan Kappert	District Oost 5
VR Brabant Zuid-Oost	Rob van Dijk	District Zuid 6
Specialisme Technische Hulpverlening (STH)	Adrie van der Plas	
Urban Search & Rescue (USAR.NL)	Arwin van de Zande	
Urban Search & Rescue (USAR.NL)	Marco Boulogne	
GGD/GHOR Nederland	Jaap Wijnands	
Ambulancezorg Nederland (AZN)	Paul Boorsma	
Rijkswaterstaat (RWS)	Eeltje Hoekstra	
Rijkswaterstaat (RWS)	Linde Gasseling	
Instituut Fysieke Veiligheid	Piet Verhage	
Instituut Fysieke Veiligheid	Jan Jacobs	

Sprekers & scenariobegeleiders

Provectus Academy	Jack Kusters
Brandweer Nederland	Gerard Koppers
Brandweeracademie	Jaap Molenaar
Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)	Robin de Haas
VR Brabant Zuid-Oost	Paul van Dooren
VR Noord-Holland Noord	Patrick Grim
Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)	Gerbrand Jonker
Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)	Edwin Kok

Organisatie

Portefeuillehouder THV/ RCDV lid	Dennis van Zanten
Programmamanager Uitvoeringsagenda + dagvoorzitter	Max Krisman
Projectleider	Lean Remmerde
Projectondersteuner GBO-SO	Lianne Labeur

Deelnemers aan de werkgroep visie HV

VR Kennemerland	Sander Boon	District Noord-West 4
VR Haaglanden	Mike van Velzen	District Zuid-West
VR Zuid-Holland Zuid	Stefan Wenink	District Zuid-West
VR Brabant Zuid-Oost	Rob van Dijk	District Zuid 6
Provectus Academy	Jack Kusters	
Urban Search & Rescue (USAR.NL)	Peter Schot	
Projectleider	Lean Remmerde	
Projectondersteuner GBO-SO	Lianne Labeur	

Vermelding

Tot slot nog een bijzonder woord van dank voor de Veiligheidsregio Haaglanden. Met de basis die deze regio vanuit haar bestaande visie op Hulpverlening heeft geleverd, is het mogelijk geweest om het proces voortvarend op te starten.

Colofon

Dit is een uitgave van Brandweer Nederland, november 2020.

Kemperbergerweg 783
6861 RW Arnhem
Postbus 7010
6801 HA Arnhem

T 026 3552455
I www.brandweernederland.nl
E info@brandweernederland.nl

Omslagfoto: Hesli de Laat

BRANDWEER
Nederland